

УДК 379.8

Л. О. Гончар

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ СПРЯМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-РОЗВАЖАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ РЕСТОРАНІВ

У статті досліджено і проаналізовано культурно-розважальну діяльність сучасних ресторанів України. Окреслено її основні завдання. Сформульовано визначення, роль та основний зміст понять «функція» і «форма» для розважальних заходів ресторанних підприємств. Визначено функції, які повинні виконувати дозвіллієві програми в ресторанах. Розглянуто форми розважальної діяльності сучасних ресторанних закладів України.

Ключові слова: культурно-розважальна діяльність, ресторан, дозвілля, функція, форма, принцип, розважальні програми.

Протягом останніх десятиліть під впливом різних економічних, політичних та соціокультурних факторів ставлення українців до ресторанів суттєво змінилося, відповідно трансформувалася і концепція самих закладів.

Сучасні українські ресторани пропонують своєрідну модель комплексного відпочинку, сутність якого полягає в поєднанні активних культуротворчих і комунікативних форм спеціально організованої культурно-розважальної діяльності. Щоправда, сьогодні цей процес ускладнюється нерозробленістю теоретичного підґрунтя, відсутністю нових методик і технологій впровадження розважальних програм у практику ресторанної діяльності України, адже популярність та прибутковість ресторанів зумовлена багатьма чинниками.

Щоб здобути прихильність і зацікавленість гостя відвідати ресторанний заклад, недостатньо простого задоволення його смакових чи кулінарних потреб. Успішність діяльності сучасного ресторану досягається за умови органічного поєднання якісного обслуговування гостя для задоволення його вподобань у харчуванні та активному відпочинку одночасно. Тому, окрім потужної матеріальної бази, одним із факторів залучення нових й розширення контингенту постійних споживачів є професіоналізм в організації анімаційних програм, зокрема вивчення доцільності їх проведення залежно від чинників зовнішнього середовища.

Уже сьогодні ресторани України пропонують різноманітні послуги (сомельє, години фортуни, щасливі години для гостей, гастрономічні шоу та презентації, сигарний кейтеринг, розваги на воді, інтелектуально-розважальні та рольові ігри), перелік яких нескінченний. Окрім традиційних, з'являється величезна кількість спеціалізованих ресторанів, основне завдання яких полягає у створенні настрою та відповідної атмосфери шляхом організації відповідних розважальних та анімаційних програм.

Роботу ресторану вивчають науковці різних галузей, зокрема, соціологи, економісти, технологи, рекреологи. Аспекти сучасних форм організації технології продукції, обслуговування та управлінської роботи у ресторанному бізнесі знайшли своє відображення у працях В. Антонової «Стратегическое развитие ресторанного бизнеса: теория и методология исследования» (Донецьк, 2008), Н. Воробйової та В. Карсекіна «Управління рекламною діяльністю на підприємствах ресторанного господарства» (Донецьк, 2009), Г. П'ятницької «Ресторанне господарство України: ринкові трансформації, інноваційний розвиток, структурна переорієнтація» (Київ, 2007), В. Топольник «Кваліметрія в ресторанном господарстві» (Донецьк, 2008) та інших вчених.

Розваги як складову дозвілля в цілому аналізували зарубіжні дослідники М. Каплан «Leisure: Theory and policy» (N. Y., 1975), Дж. Келлі «Recreation business» (New York, 1985), С. Паркер «Group Life: Individual Interests and Social Purposes» (Lisbon, 1994), Дж. Шиверс «Leisure and recreation concepts: a critical analysis» (Boston.: Allyn and Bacon, 1981) та українські науковці – В. Кірсанов «Социально-педагогические проблемы организации досуга за рубежом» (Харків, 1998), «Теоретико-методологічні та методичні засади педагогічної діагностики організації дозвілля» (Київ, 2006), І. Петрова «Дозвілля в зарубіжних країнах» (Київ, 2008), інші науковці.

Соціально-педагогічний аспект і виховний потенціал сучасного стану дозвіллевой сфери в Україні аналізували у своїх працях О. Кравченко «Креативний потенціал рекреативної діяльності» (Київ, 2004), Н. Максимовська «Сучасний стан дозвіллевой сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект» (Харків, 2011), «Анімація дозвілля як засіб соціального розвитку особистості в соціумі, що глобалізується» (Харків, 2012), С. Шостак «Дозвілля як фактор соціальної ідентичності» (Київ, 2004).

Дозвілля в туристичній індустрії, зокрема в закладах ресторанного господарства як її складовій, досліджували С. Гуткевич і М. Габа «Організація анімаційного туризму у сільській місцевості» (Чернівці, 2010), В. Матюхін та О. Кобзева «Сфера розваг як складова маркетингової стратегії туристичного бізнесу» (Донецьк, 2007).

Водночас, культурно-розважальна діяльність ресторанів України займає вкрай незначну частку у загальному контексті культурологічних досліджень. Основною причиною такого стану речей є відсутність всебічного ґрунтового теоретико-методологічного дослідження цієї проблематики.

Тому метою дослідження визначено аналіз культурно-розважальної діяльності сучасних ресторанів України.

Зважаючи на високий рівень конкуренції та динамічного розвитку ринку ресторанного бізнесу, рестораторам необхідно чітко орієнтуватись у сфері надання послуг, зокрема культурно-розважальних. Тому виникає необхідність у створенні різноманітних анімаційних служб безпосередньо при закладах ресторанного господарства України, завдання яких полягатиме у впровадженні, обґрунтуванні та реалізації цих програм.

Для більш ґрунтового вивчення розважальної діяльності українських ресторанів, як складової культурно-дозвіллевой сфери, розглянемо основні аспекти індустрії дозвілля в цілому.

Н. Максимовська зауважує, що сфера дозвілля як повноправна соціальна складова будь-якого соціуму також трансформується в сучасних умовах, вона належить до гуманітарної, людинотворчої, отже, впливає на розвиток особистості, набуття нею певних соціальних цінностей та якостей як представника сучасності [5, с. 272].

Н. Максимовська зазначає, що культурно-дозвіллева діяльність характеризує постійний рух людини на шляху ціннісного вдосконалення себе й соціуму [4, с. 267]. Тому головне завдання культурно-розважальних програм у закладах ресторанного господарства полягає в удосконаленні якості обслуговування гостя; залученні його до різноманітних дозвіллевих заходів, а також організації ефективного відпочинку, сприяттні оптимістичному настрою, відновленні духовних та фізичних сил людини.

Як зазначають ресторатори, головною метою проведення анімаційних програм в цілому та святкових акцій зокрема, є не стільки залучення нових клієнтів, скільки підвищення лояльності постійних гостей [2]. Зважаючи на вищезазначене, розважальні програми в ресторанах, як складова індустрії дозвілля, повинні виконувати певні функції. Також важливим елементом в організації культурно-розважальних програм ресторанів є правильний підбір заходу відповідно до свят, пори року, тенденцій моди,

контингенту відвідувачів тощо. Тому для ґрунтовного аналізу дозвіллевої діяльності сучасних ресторанів доцільно дослідити форми, в яких вона організовується.

Ураховуючи мету дослідження, доцільно здійснити сутнісний аналіз понять «функція» та «форма» у контексті їх застосування для культурно-розважальних програм сучасних українських ресторанів.

Найпростіше визначення функції випливає із походження цього слова від латинського *functio* – виконання, здійснення. В академічному тлумачному словнику української мови функція трактується як:

- явище, яке залежить від іншого, є формою його виявлення і змінюється відповідно до його змін;
- робота когось, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось;
- призначення, роль чого-небудь [10, с. 653].

Науковець В. Гриньова розглядає такі найпоширеніші визначення поняття «функція» [1]:

- функція як діяльність, обов'язок, зобов'язання, робота; зовнішній прояв властивостей певного об'єкту в даній системі відносин, тобто виконання якої-небудь дії об'єктом;
- функція як характеристика об'єкта, що розкриває його призначення;
- функція як прояв властивостей матеріального об'єкту, що полягає в його дії (сприянні чи протидії) на зміну стану інших матеріальних об'єктів;
- функція як дія або можливість дії, спрямована на задоволення потреби споживача (при певних умовах і в певних межах).

Водночас, автор зазначає, що функцію часто ототожнюють із призначенням, станом аналізованого об'єкта, його здатністю до дії, впливу, задоволенню потреб [1].

Спираючись на вищезазначене, можна сформулювати визначення, роль та основний зміст поняття «функція» для розважальних заходів у закладах ресторанного господарства. Орієнтуючись на конкретного споживача, функції дозвілля сучасних українських ресторанів з урахуванням змісту культурно-розважальних програм визначаються основними їх завданнями. Вони повинні мати чітко визначений зміст, опрацьований механізм здійснення і конкретну структуру, в межах якої завершується її організаційне відокремлення. Також функції визначають змістову специфіку дозвіллевої діяльності та тісно пов'язані з іншими категоріями дозвілля, зокрема з формами дозвіллевої діяльності.

Визначення поняття «форма» дуже різноманітні, що зумовлено багатим лексичним значенням слова та його вживаністю у будь-якій сфері людської діяльності. Зокрема, у сфері дозвілля найчастіше поняття «форма» використовується у значенні:

- рис духовного життя суспільства, що історично склалися (політичні і правові ідеї, філософія, мистецтво, релігія тощо);
- способу існування змісту, його внутрішньої структури, організації та зовнішнього виразу;
- системи художніх засобів як способу вираження змісту творів літератури й мистецтва;
- сукупності прийомів, елементів техніки виконання, які використовуються при створенні мистецького твору;
- виду, жанру, різновидів творів літератури й мистецтва;
- способу здійснення, виявлення будь-якої дії;
- способу, характеру викладу думки, пропозиції, повідомлення тощо [9, с. 617].

І. Петрова, проаналізувавши стан дозвілля в зарубіжних країнах, стверджує, що головними його функціями є рекреаційна, комунікативна, соціальна, творча, ціннісно-орієнтаційна, пізнавальна та виховна [7, с. 32]. Автор зазначає, що ці функції не є стабільними і змінюються залежно від культурно-історичних, політичних, соціальних, економічних та ідеологічних чинників конкретної держави [7, с. 40-41].

На нашу думку, для задоволення потреб споживача пріоритетними функціями культурно-розважальних програм в українських ресторанах можна визначити інформаційно-комунікативну, рекреаційну (релаксаційну), розважальну, соціальну, ціннісну, гносеологічну (пізнавальну), креативну. Спробуємо спроектувати діапазон впливу кожної з них безпосередньо на задоволення потреб споживачів ресторанних послуг та дослідити, в яких формах дозвілля вони проявляються в закладах м. Києва уже сьогодні.

Інформаційно-комунікативна функція дозволяє розширити можливості для спілкування, обміну думками, ідеями. Спілкування як процес повинно постійно підтримуватися творчими зусиллями усіх його учасників за допомогою різних інформаційних та мультимедійних засобів. Ця функція найяскравіше виявляється у таких формах культурно-дозвіллевих заходів, як вечори відпочинку, конкурсні та розважальні програми. Наприклад, в готельно-ресторанному комплексі «Дача» пропонуються комфортні умови для замського відпочинку всією сім'єю: свіже повітря, ігрова кімната, аніматори, дитяче меню.

Мета рекреаційної (релаксаційної) функції – сприяння фізичному та психологічному відпочинку гостей закладу, відтворення емоційних сил шляхом здійснення ігрових, розважальних програм, проведення вечорів відпочинку, масових свят, видовищних заходів. Вона яскраво виявляється у таких формах розважальної роботи в ресторанах, як фестивалі, свята й ритуали, що забезпечують релаксацію для групи людей. Наприклад, з 1 по 17 лютого 2015р. в ресторані «Самогга» відбулося традиційне італійське костюмоване свято. Протягом тижня гості були оточені веселощами, сміхом, магією радості, яку приніс із собою один із найпопулярніших карнавалів не тільки в країні сонця і вина, а й у всьому світі. Для відвідувачів було організовано костюмоване обслуговування, карнавальне меню, сюрпризи, подарунки, пригощання. Усі охочі мали змогу зануритись в атмосферу неповторної Венеції, відчутти на смак магію чарівності, насолодитись музикою та отримати незабутні враження.

Розважальна функція допомагає відволіктися від щоденних проблем і просто відпочити. Вона яскраво відображається у всіх формах дозвілля за винятком вечорів пам'яті та подій такого характеру, коли будь-які розваги просто недоречні. Так, в ресторані «Solomia» під гаслом «Вся жизнь – театр, а люди в ней – актеры...» представлено театр-караоке, в якому гості за допомогою яскравих аксесуарів, зокрема різнобарвних костюмів, перук, фотобутафорії, абсолютно безкоштовно можуть проявитися в тому амплуа, про яке давно мріяли, відчутти себе тим, ким бажають.

Соціальна функція задовольняє можливість самоідентифікації гостя, дозволяє відчутти свою приналежність до певної спільноти. Вона пов'язана із соціально-культурними й рекреаційними проектами і яскраво проявляється під час організації тематичних вечорів для різних груп населення, спеціальних програм, орієнтованих на певну категорію споживачів. Наприклад, щонеділі з 13:00 до 17:00 ресторан «Фламбер» запрошує маленьких гостей в незвичайну школу юних леді і джентльменів, де їх навчатимуть ресторанному етикету. Крім цього, гостям для веселого та цікавого відпочинку пропонуються такі розваги, як ліпка, малювання та приготування страви власноруч; для дітей – безкоштовне пригощання і подарунки, а для дорослих - знижка

на всі страви із меню ресторану.

Ціннісна функція передбачає формування ціннісних орієнтацій гостя відповідно до естетичних, моральних, гастрономічних та економічних життєвих цінностей. Вона зумовлює вибір розважальних програм відповідно до типу та класу закладу ресторанного господарства і категорії та ціннісних орієнтацій гостя, а також проявляється у так званих акційно-дозвіллевих та маркетингових програмах ресторанів («години фортуни», «щасливі години для гостей», «завітайте – отримайте подарунок» та ін.). Наприклад, в ресторані «Каве дель Вино» діє мобільна пропозиція Louverse, яка дозволяє користуватися привілеями програми лояльності, отримуючи подарунки, додаткові бонуси, а також завжди знати про актуальні акції закладу.

Гносеологічна (пізнавальна) функція дозволяє задовольнити потреби споживачів у додатковій інформації і яскраво проявляється у таких формах ресторанного дозвілля, як тематичні виставки, гастрономічні шоу, презентації. Слід зазначити, що сьогодні переважна більшість ресторанів зосередила увагу на проведенні різноманітних майстер-класів для різновікового споживача:

- у ресторані «Дача» для справжніх гурманів і для всіх, хто любить готувати, функціонує гастрономічний клуб, який є одночасно кулінарною школою;
- арт-готель «Баккара» і ресторан «Гранд Піано Кафе» створили проект Travel kids, що уособлює сім імпровізованих мандрівок для маленьких туристів, протягом яких діти дізнаються багато цікавого про країну, в яку подорожують (національні традиції і символи, географічне розташування країни, її рослинно-тваринний світ);
- ресторан «Панорама» представляє ART-Party в нестандартному, але творчому форматі – майстер-класи з живопису від сучасних українських художниць - Анни Валієвої та Ірини Шевельової;
- кулінарна школа чорноморського ресторану «Баркас» започатковує нову серію майстер-класів «Кулінарні мандрівки» на борту «Баркаса».

Креативна функція передбачає інноваційний творчий підхід до організації і проведення культурно-розважальних програм у сучасних українських ресторанах. Наприклад, в ресторані «Три вилки», окрім щотижневих кулінарних майстер-класів для малечі, проводиться конкурс дитячого малюнка від енота Семена «Хочу стати поваром»: діти повинні виявити свою творчість та зобразити Семена в образі повара. Автори найкращих картин отримують подарунок від закладу. В ресторані «Мураками» у квітні 2015 року розпочався Караоке-battle «Голос Мураками 2015», переможці кожного з чотирьох турнірів змагатимуться за головний фінальний приз - нагороду «Золотий мікрофон» і безлімітну карту на постійне безкоштовне відвідування караоке залів мережі «Мураками».

Зміст усіх вищеперерахованих функцій та наведених форм культурно-розважальних програм, які організуються у ресторанах України, зводиться до задоволення основної потреби гостя закладу – забезпечення якісного культурного відпочинку. Слід зазначити, що у закладах ресторанного господарства дозвіллева діяльність в основному зводиться до пасивного або розважального відпочинку і дуже рідко – до пізнавального дозвілля.

Суть пасивного відпочинку полягає у задоволенні потреб гостя звільнитися від виробничої та психологічної перевтоми. Дозвілля такого рівня виявляється в повсякденному відвідуванні ресторану і не потребує спланованих розважальних заходів, а, тим паче, безпосередньої участі в них гостя закладу. Наприклад, протягом квітня щотижня в понеділок і вівторок на великому екрані ресторану «Вілла Рив'єра»

демонструються шедеври світового кінематографа, до того ж кіно ідеально поєднується з неповторною атмосферою і вишуканою кухнею закладу, що створює умови для ідеального відпочинку після насиченого робочого дня.

Для розважального дозвілля в ресторанах, навпаки, характерні видовищні шоу, рекреаційні заходи, рольові ігри, конкурсні програми тощо. Сприяючи емоційній та фізичній розрядці гостя, розважальне дозвілля вимагає від нього певної підготовки, вольових зусиль. Наприклад, заклад «Шатер Султана» є унікальним поєднанням ресторану, караоке та нічного клубу, де за бажанням гостей організуються святкування різних подій (весілля, дні народження, романтичні вечори), влаштовуються презентації, трансляції спортивних турнірів на великому екрані, веселі вечори в компанії друзів за караоке тощо.

Пізнавальне дозвілля формує світогляд людини, соціальні зв'язки та уподобання і передбачає активну участь гостя у дозвіллевій діяльності. Тому в ресторанах культурно-розважальні програми досягають такого рівня дозвілля тільки в спеціалізованих закладах. Наприклад, в ресторані «Crazy BBQ» щонеділі школа «Crazy-поварята» відкриває нові кулінарні таланти: у закладі з'явилися постійні маленькі гості, які майже самостійно (під наглядом BBQ-майстрів) можуть приготувати серйозні страви на радість своїм батькам. Також у «Crazy BBQ» для малечі організована творча майстерня, де професійний художник (няня Уля) навчає діток малювати та конструювати різні вироби.

Окресливши основні функції ресторанної розважальної діяльності, можна визначити загальні принципи обслуговування гостей в ресторанах. Слід зазначити, що серед науковців різних галузей немає єдиного твердження та визначення принципів, на яких повинна базуватися дозвіллева сфера в цілому та культурно-розважальна діяльність українських ресторанів зокрема.

Н. Максимовська стверджує, що основними принципами дозвілля є його добровільність та зацікавленість особистості процесом діяльності, власний вибір людини, водночас підкреслюючи, що з давніх-давен дозвілля розглядалося також як фактор регулювання соціального життя [4, с. 264-265].

С. Шостак, спираючись на думку соціологів, розглядає дозвілля як складову споживання, обґрунтовуючи це тим, що «...споживання, глобалізуючись як у фізичному просторі (поглинаючи все більше суспільств), так і в просторі життєвого світу індивіда (поглинаючи все більше його вільного часу), підпорядковує собі дозвілля» [8, с. 297]. Автор також паралельно зазначає, що сучасне дозвілля - не додаток до праці, а самодостатній феномен, чим зумовлює зовсім інший підхід до визначення основних його принципів.

Найвлучніше визначені принципи дозвіллевого обслуговування у туристичних комплексах, складовою яких є заклади ресторанного обслуговування, у праці І. Петрової, серед яких науковець виділяє індивідуальний підхід, комплексність в організації розважальних заходів, систематичність та цілеспрямованість їх проведення, свободу вибору та добровільність участі, театралізацію, синтез усіх видів мистецтв [7, с. 126].

Зважаючи на культурні, політичні, економічні аспекти, на яких ґрунтується дозвіллева діяльність ресторанних підприємств, до принципів туристичного дозвілля, визначених І. Петровою, можна додати безпосередньо ті, на яких повинні базуватися культурно-розважальні програми сучасних ресторанів України, а саме - принципи диференціації, доступності та якості дозвіллевих послуг, їх відповідності місцевим вимогам.

Суть принципу диференціації полягає у врахуванні вікових, матеріальних та

духовних особливостей різних верств споживачів, на яких орієнтується заклад. Принцип доступності та якості дозвіллевих послуг застосовується для задоволення потреб гостей і потребує систематичного вивчення їхніх бажань та вподобань, за умови органічного поєднання з економічними, політичними, культурно-освітніми, соціально-практичними та етнічними ознаками розвитку регіону (принцип відповідності місцевим вимогам).

Отже, здійснене нами дослідження дозволяє дійти таких *висновків*.

Проаналізувавши культурно-розважальну діяльність сучасних ресторанів України, окреслено її основні завдання, що полягають в удосконаленні якості обслуговування гостя, залученні його до різноманітних дозвіллевих заходів, а також організації ефективного відпочинку, сприянні оптимістичному настрою, відновленні духовних та фізичних сил людини.

Спираючись на специфіку культурно-розважальної діяльності ресторанів та враховуючи здійснені дослідження науковцями різних галузей, нами проаналізовано функції, які повинні виконувати дозвіллеві програми в ресторанах. Серед них виокремлено інформаційно-комунікативну, рекреаційну (релаксаційну), розважальну, соціальну, ціннісну, гносеологічну (пізнавальну), креативну. Проектуючи діапазон впливу кожної функції культурно-розважальних програм безпосередньо на задоволення потреб споживачів ресторанних послуг, досліджено, в яких формах дозвілля вони проявляються в закладах м. Києва уже сьогодні.

Обґрунтовано загальні принципи обслуговування гостей в ресторанах, серед яких пріоритетними визначено індивідуальний підхід, комплексність в організації розважальних заходів, систематичність та цілеспрямованість їх проведення, свободу вибору та добровільність участі, театралізацію, синтез усіх видів мистецтв, принцип диференціації, доступності та якості дозвіллевих послуг, їх відповідності місцевим вимогам.

Список використаної літератури

1. Гриньова В. М. Функціонально-вартісний аналіз в інноваційній діяльності підприємства [Електронний ресурс] : моногр. / В. М. Гриньова. – Режим доступу : <http://moodle.ipk.kpi.ua/2.1.htm>.
2. Дозвілля в закладах ресторанного господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://koma.ua>.
3. Кравченко О. В. Креативний потенціал рекреаційної діяльності [Електронний ресурс] / О. В. Кравченко. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/kravchenko17.htm.
4. Максимовська Н. О. Сучасний стан дозвіллевої сфери в Україні: соціально-педагогічний аспект / Н. О. Максимовська // Вісник Харківської державної академії культури. – 2011. – Вип. 33. – С.264-272.
5. Максимовська Н. О. Анімація дозвілля як засіб соціального розвитку особистості в соціумі, що глобалізується / Н. О. Максимовська // Вісник Харківської державної академії культури. – 2012. – Вип. 35. – С.268-278.
6. Новости дня [Електронний ресурс] // Лучшие рестораны Украины. – Режим доступу : <http://www.restoran.ua/kiev/news/novosti>.
7. Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах / І. В. Петрова. – К. : Кондор, 2008. – 408 с.
8. Шостак С. Л. Дозвілля як фактор соціальної ідентичності / С. Л. Шостак // Вісник КНУКіМ. Педагогіка. – 2005. – Вип. 12. Ч.1 : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Педагогічні та рекреаційні технології в сучасній індустрії

дозвілля" – С. 297-299

9. Форма // Словник української мови : в 11-ти т. — Київ : Наукова думка, 1979. – Т. 10. - С. 617.

10. Функція // Словник української мови : в 11-ти т. – Київ : Наукова думка, 1979. – Т. 10. - С. 653.

Стаття надійшла до редакції 18.03.2015

L. O. Gonchar

FUNCTIONAL REFERRALS CULTURAL AND ENTERTAINMENT ACTIVITIES OF NATIONAL RESTAURANTS

The article studies and analyzes cultural and entertainment activities of modern Ukraine restaurants. Main tasks are outlined. Defined the role and the basic meaning of "function" and "form" for the entertainment of restaurants.

Specified functions of leisure programs in restaurants such as informative, communicative, recreation (relaxation), interactive, social, valuable, epistemological (cognitive), creative. Determined range of influence of each function to the customer satisfaction by restaurant services.

The important element of the organization of cultural and entertainment programs in restaurants is correct selection of animations according to holidays, seasons, fashion trends, contingent of guests. We consider and investigated forms of modern entertainment programs in Ukrainian restaurants. Justified principles on which it is based.

Key words: *cultural and entertainment activities, a restaurant, leisure, function, form, principle, entertainment programs.*

УДК 792(477.64-2)»1849/1943»(045)

О. О. Демідко

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я: БЕРДЯНСЬКИЙ ТЕАТР (XIX – ПЕРША ПОЛОВИНА XX СТ.)

Статтю присвячено становленню та розвитку бердянського театру у XIX – першій половині XX ст. Висвітлено особливості репертуару, благодійної діяльності трупи та визначено найбільш характерні проблеми театру. Значну увагу приділено творчим пошукам акторського колективу та гастролюючи трупам. Розкрито роль бердянського театру в громадському та культурному житті населення регіону.

Ключові слова: *Бердянський театр, Північне Приазов'я, культурно-мистецький простір, афіша, репертуар.*

Вивчення регіональних традицій театрального мистецтва є однією з актуальних проблем сучасного українського мистецтвознавства. В останні десятиліття активізувалася потреба поглиблених, докладних досліджень мистецьких процесів рк. акт ких х простору окремих регіонів України. Основною причиною подібного інтересу слід вважати визнання високого статусу мистецьких явищ регіонального мистецтва поряд з культурними реаліями столичних центрів. Внаслідок цього важливе місце посідає дослідження внеску, культурно-мистецьких надбань окремих регіонів у загальнонаціональну культурну скарбницю.

Розвиток громадських та соціально-культурних процесів на сучасному етапі